

Podsumowanie sprawozdań komitetów audytu z realizacji zadań w 2022 r.

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 42 42
fax: +48 22 694 47 41

www.mf.gov.pl

Warszawa
kwiecień 2023 r.

Podsumowanie sprawozdań komitetów audytu z realizacji zadań w 2022 r.

Dokument „**Podsumowanie sprawozdań komitetów audytu z realizacji zadań w 2022 r.**” został przygotowany przez pracowników Departamentu Efektywności Wydatków Publicznych i Rachunkowości (dalej: DWR).

W celu ponownego wykorzystywania treści informacji zawartych w dokumencie podmioty pobierające te informacje są zobowiązane do:

1. poinformowania o źródle, czasie wytworzenia i pozyskania tych informacji, poprzez podanie pełnej nazwy Ministerstwa Finansów lub nazwy skróconej – MF;
2. poinformowania o przetworzeniu informacji ponownie wykorzystywanej.

Ministerstwo Finansów nie ponosi odpowiedzialności za treść informacji sektora publicznego przetworzonych przez podmiot ponownie wykorzystujący te informacje.

Działalność komitetów audytu

Komitety audytu, zgodnie z art. 289 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹ (dalej: ustawa), do końca lutego 2023 roku złożyły sprawozdania z realizacji zadań w roku poprzednim. Sprawozdania zostały sporządzone zgodnie ze wzorem opracowanym przez Ministerstwo Finansów. Na obecnym wzorze komitety składały sprawozdania po raz szósty.

Komitety audytu w roku 2022 obejmowały zasięgiem swojego działania wszystkie działy administracji rządowej. Z przeprowadzonej analizy wynika, że 18 komitetów² realizowało zadania wymienione w art. 289 ust. 1 ww. ustawy. Wszystkie zadania zrealizowało 7 komitetów audytu. Jednocześnie należy zauważyć, że zadanie komitetu audytu związane z wyrażaniem zgody na rozwiązanie stosunku pracy oraz zmianę warunków pracy i pracy kierowników komórek audytu wewnętrznego jest zadaniem fakultatywnym i jest realizowane wyłącznie w przypadku, gdy taki wniosek wpłynie do komitetu.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące realizacji zadań ustawowych przez poszczególne komitety audytu.

Tabela nr 1. Realizacja zadań ustawowych przez komitety audytu

Komitet audytu	Sygnalizowanie istotnych ryzyk	Sygnalizowanie istotnych słabości kontroli zarządczej oraz proponowanie jej usprawnień	Wyznaczanie priorytetów do rocznych i strategicznych planów audytu wewnętrznego	Przegląd istotnych wyników audytu wewnętrznego oraz monitorowanie ich wdrożenia	Przegląd sprawozdań z wykonania planu audytu wewnętrznego oraz z oceny kontroli zarządczej	Monitorowanie efektywności pracy audytu wewnętrznego	Wyrażenie zgody na rozwiązanie stosunku pracy oraz zmianę warunków pracy i pracy kierowników KAW
MAP	✗	✗	✓	✓	✓	✓	—
MEN ¹	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓
MEN ²	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓
MF	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
MF i PR	✗	✗	✓	✓	✓	✓	—
MI	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—
MKiŚ	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓
MKiDN	✗	✓	✓	✓	✓	✓	—
MON	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
MRiPS	✓	✗	✓	✓	✓	✓	—
MRiRW	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓
MRiT	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓
MSiT	✓	✗	✓	✓	✓	✓	—
MSWiA	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
MSZ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—
MS	✗	✗	✗	✗	✓	✓	—
MZ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—
MC (KPRM)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	—

✓ zadania zrealizowane ✗ zadania nierealizowane — brak wniosków

¹ Dane ze Sprawozdania z realizacji zadań Komitetu Audytu w roku 2022 dla działów administracji rządowej oświata i wychowanie.

² Dane ze Sprawozdania z realizacji zadań Komitetu Audytu w roku 2022 dla działów administracji rządowej szkolnictwo wyższe i nauka.

¹Dz. U. z 2022 r., poz. 1634, z późn. zm..

²Ministerstwo Edukacji i Nauki nadesłało dwa sprawozdania: jedno komitetu audytu, który obejmował działy oświata i wychowanie, drugie komitetu audytu obejmującego działy szkolnictwo wyższe i nauka (dla wskazanych działów zostały utworzone dwa oddzielne komitety audytu).

Przeprowadzona analiza wskazuje, że komitety audytu koncentrowały się głównie na następujących zadaniach:

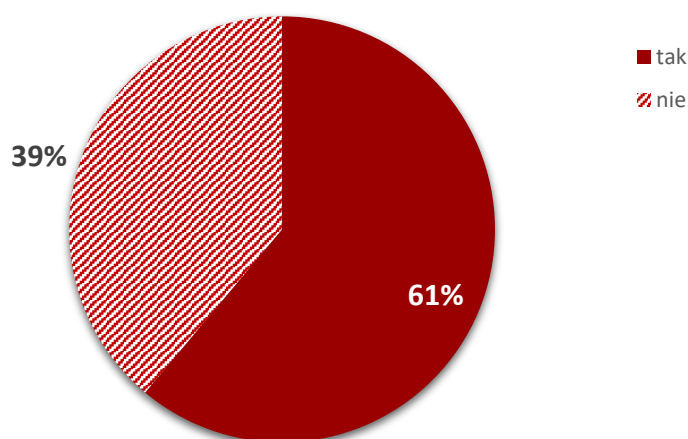
1. **Przegląd sprawozdań z wykonania planu audytu wewnętrznego oraz z oceny kontroli zarządczej** był jedynym zadaniem, które zostało zrealizowane przez wszystkie komitety audytu. Komitety zapoznawały się ze sprawozdaniami z wykonania planu audytu za rok 2021 z ministerstw i jednostek w działach, w których prowadzony jest audyt wewnętrzny, wynikami samooceny kontroli zarządczej za 2021 rok oraz oświadczeniami o stanie kontroli zarządczej za 2021 rok. Zdarzało się, że oceniana była również realizacja priorytetu przyjętego przez komitety na 2021 rok. W ramach przeglądu sprawozdań z wykonania planu audytu wewnętrznego oraz oceny kontroli zarządczej członkowie komitetów zapoznawali się z ryzykami, słabościami kontroli zarządczej zidentyfikowanymi w badanych obszarach oraz zaleceniami mającymi na celu eliminację nieprawidłowości lub wprowadzenie usprawnień. Niektóre komitety analizowały również informacje o funkcjonowaniu audytu wewnętrznego w jednostkach w działach w tym dane dotyczące: stanu i struktury zatrudnienia w komórkach audytu wewnętrznego, liczby zrealizowanych zadań (w szczególności: liczbę zaleceń: wydanych, przyjętych do realizacji, wdrożonych, będących w trakcie wdrożenia i niewdrożonych oraz przyczynach ich niewdrożenia), zidentyfikowanych przez audytorów w dziale istotnych ryzyk/słabości kontroli zarządczej, liczby przeprowadzonych ocen wewnętrznych i zewnętrznych. W kilku przypadkach komitety audytu wskazały potrzebę wzmocnienia stopnia wykonalności ocen zewnętrznych w komórkach audytu wewnętrznego w jednostkach.
2. **Przegląd wyników audytu wewnętrznego oraz monitorowanie ich wdrażania** zrealizowany został przez 17 komitetów audytu. Ze sprawozdań wynika, że komitety audytu zapoznawały się z istotnymi wynikami audytu wewnętrznego prowadzonego przez komórki audytu wewnętrznego w ministerstwach oraz komórki audytu jednostek w działach, w których funkcja audytu wewnętrznego jest wykonywana. Przeglądy dokonywane były na bieżąco, w układzie kwartalnym, półrocznym lub rocznym w zależności od przyjętego przez dany komitet podejścia. Na posiedzeniach komitetów audytu omawiano informacje dotyczące monitorowania wdrożenia zaleceń oraz wyniki czynności sprawdzających. Ponadto na posiedzeniach komitetu audytu przekazywane były istotne informacje o funkcjonowaniu audytu wewnętrznego, w tym dotyczące zagrożenia realizacji planu audytu bądź też samych zadań. Dodatkowo zgłaszane były uwagi odnoszące się do formy i jakości prezentowanych sprawozdań z audytu. Poruszane były również kwestie dotyczące naruszenia niezależności komórki audytu wewnętrznego.

3. Realizację zadania polegającego na **monitorowaniu efektywności pracy audytu wewnętrznego, w tym przeglądzie wyników wewnętrznej i zewnętrznej oceny pracy audytu wewnętrznego** wykazało 17 komitetów. Żaden z komitetów nie zidentyfikował istotnych ryzyk w zakresie efektywności pracy audytorów wewnętrznych. Komitety nie wносиły uwag w zakresie efektywności audytu wewnętrznego. Niektóre komitety audytu zwracały uwagę na niskie zasoby kadrowe komórek audytu wewnętrznego (występujące wakaty). Członkowie komitetów audytu realizowali zadania związane z monitorowaniem przeprowadzania ocen zewnętrznych, analizowali ich wyniki, wskazywali na potrzebę przypominania o konieczności realizacji tego obowiązku jednostkom, które go nie wypełniają.

Działania mające na celu przeprowadzenie oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego we wszystkich jednostkach w dziale/działach podjęło 11 komitetów. W sprawozdaniach wykazano, że 263 jednostki w działach administracji rządowej, w których prowadzony jest audyt wewnętrzny objętych zostało oceną zewnętrzną w okresie ostatnich pięciu lat, łącznie z obecnym okresem sprawozdawczym.

Biorąc pod uwagę, że około 44% jednostek nie zostało objętych oceną zewnętrzną, w opinii DWR, warto byłoby poza podjęciem kroków w celu jej przeprowadzenia - co deklaruje większa część komitetów audytu, przeanalizować na posiedzeniach właściwych komitetów audytu kluczowe wskaźniki dotyczące efektywności funkcji audytu wewnętrznego w dziale/działach administracji rządowej (nie tylko w perspektywie rocznej, ale również kilkuletniej).

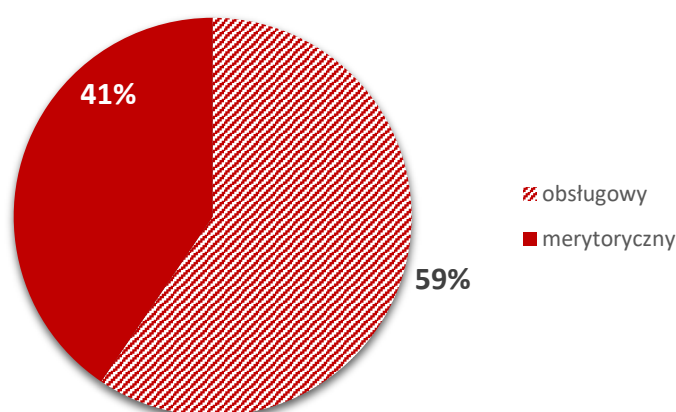
Wykres nr 1. Komitety audytu, które podjęły działania w celu przeprowadzenia oceny zewnętrznej audytu wewnętrznego we wszystkich jednostkach w działach

4. **Wyznaczanie priorytetów do rocznych i strategicznych planów audytu wewnętrznego.** Priorytety do rocznych i strategicznych planów audytu na 2023 rok

zostały wskazane przez 15 komitetów audytu. W poprzednim okresie sprawozdawczym wyznaczone zostały przez 17 komitetów. Łącznie komitety audytu wyznaczyły 37 priorytetów do planów. Dla porównania w roku poprzednim było ich 41. Obszary, w których zostały wyznaczone priorytety przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 2. Obszary wskazane przez komitety audytu, jako priorytety do rocznych i strategicznych planów audytu wewnętrznego

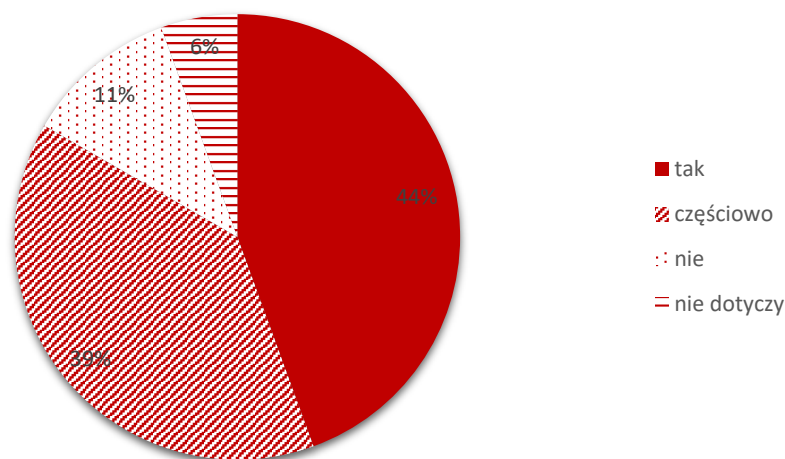

Warto zauważyć że w roku 2022 znacząco do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła liczba priorytetów w obszarze obsługowym (z 46% do 59% wszystkich zgłoszonych). Tendencja wzrostu priorytetów w obszarze obsługowym obserwowana była również w poprzednim okresie sprawozdawczym. Ciągłość działania została wskazana jako priorytet 7 razy. Ponadto, tak jak w poprzednim okresie sprawozdawczym, wśród obszarów priorytetowych znalazły się: bezpieczeństwo informacji (w tym w szczególności cyberbezpieczeństwo i bezpieczeństwo danych osobowych). Priorytety komitetów audytu stanowiły również obszary dotyczące przepływu informacji i komunikacji wewnątrz organizacji oraz efektywności wykorzystania zasobów.

Z informacji zawartych w sprawozdaniach wynika, że zrealizowane zostały wszystkie priorytety do rocznych i strategicznych planów audytu, zgłoszone w roku poprzednim przez 8 komitetów audytu, częściowo zrealizowano priorytety wyznaczone przez 7 komitetów. Przyczynami niepełnej realizacji w jednym przypadku było przeniesienie zadania do Planu audytu na rok 2023 z uwagi na intensywne prace w zakresie przygotowania do certyfikacji Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w jednostce. W dużej mierze, jako przyczyna częściowej realizacji wyznaczonych przez komitety audytu priorytetów wskazywane były braki kadrowe na stanowisku audytora wewnętrznego. W kilku przypadkach z uwagi na wolne wakaty i rotację na stanowisku audytora wewnętrznego przesunięto termin realizacji priorytetu, w jednym przypadku zlecono realizację zadania audytowego firmie zewnętrznej. Ponadto dwa komitety podjęły uchwałę

o odstąpieniu od wyznaczonego priorytetu do rocznego planu audytu wewnętrznego z uwagi na zmniejszone zasoby osobowe komórki audytu wewnętrznego. Jeden komitet audytu nie odniósł się do kwestii realizacji priorytetów, gdyż w roku poprzednim ich nie wyznaczał.

Wykres nr 3. Realizacja priorytetów zgłoszonych przez komitety audytu w roku poprzednim

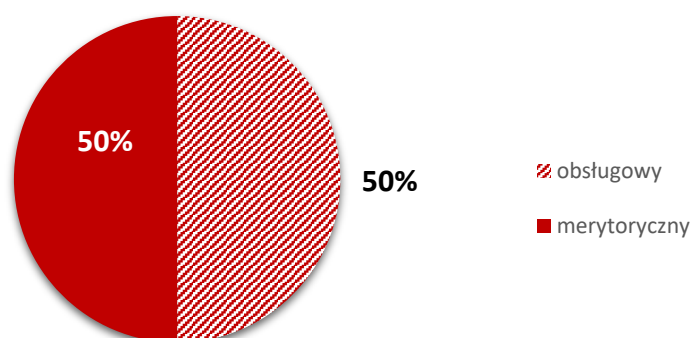
5. Do 8 komitetów audytu wpłynęło łącznie 9 wniosków o **wyrażenie zgody na rozwiązanie stosunku pracy oraz zmianę warunków płacy i pracy kierowników komórek audytu wewnętrznego**. W sumie 8 wniosków stanowiły wnioski o rozwiązanie stosunku pracy. W jednym przypadku komitet nie wyraził zgody. Jeden wniosek dotyczył zmiany warunków płacy i pracy kierownika komórki audytu wewnętrznego, uzyskał on zgodę komitetu.

Działania komitetów dotyczyły też zadań związanych z funkcjonowaniem kontroli zarządczej:

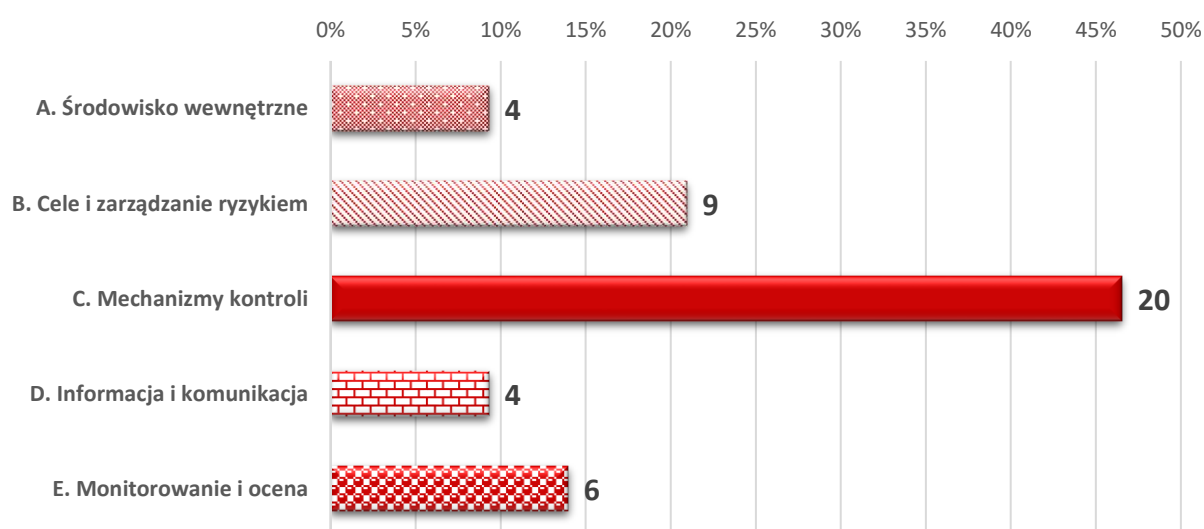
6. **Sygnalizowaniem istotnych ryzyk** zajęło się 11 komitetów audytu. Zidentyfikowane i wskazane w sprawozdaniach ryzyka odnosiły się m.in. do: obszaru informatyki i bezpieczeństwa informacji, w tym finansowania projektów informatycznych, nadzoru, delegowania uprawnień, niewłaściwej oceny wniosków o dofinansowanie, terminowości realizacji projektu, niegospodarności, gospodarowania nieruchomościami. Działanie polegające na **sygnalizowaniu istotnych słabości kontroli zarządczej oraz proponowaniu jej usprawnień** zostało podjęte przez 9 komitetów audytu (w poprzednim okresie sprawozdawczym było ich 10). Łącznie zidentyfikowano 18 istotnych słabości kontroli zarządczej (w poprzednim okresie sprawozdawczym było ich 22), wśród których równo po połowie stanowiły obszary merytoryczne i obszary obsługowe. W przypadku 15 z 18 stwierdzonych słabości kontroli zarządczej wskazane zostały terminy

realizacji zaproponowanych usprawnień oraz osoby odpowiedzialne za ich realizację. Podobnie jak w poprzednim roku grupą standardów, wśród których komitety audytu zidentyfikowały najwięcej słabości kontroli zarządczej, stanowią standardy grupy C dotyczące mechanizmów kontrolnych (47%, w tym ponad 16% to słabości przypisane do standardu C.11 Nadzór). Kolejną znaczącą liczbę standardów ze zidentyfikowanymi słabościami kontroli zarządczej stanowią standardy grupy B odnoszące się do celów i zarządzania ryzykiem (21%).

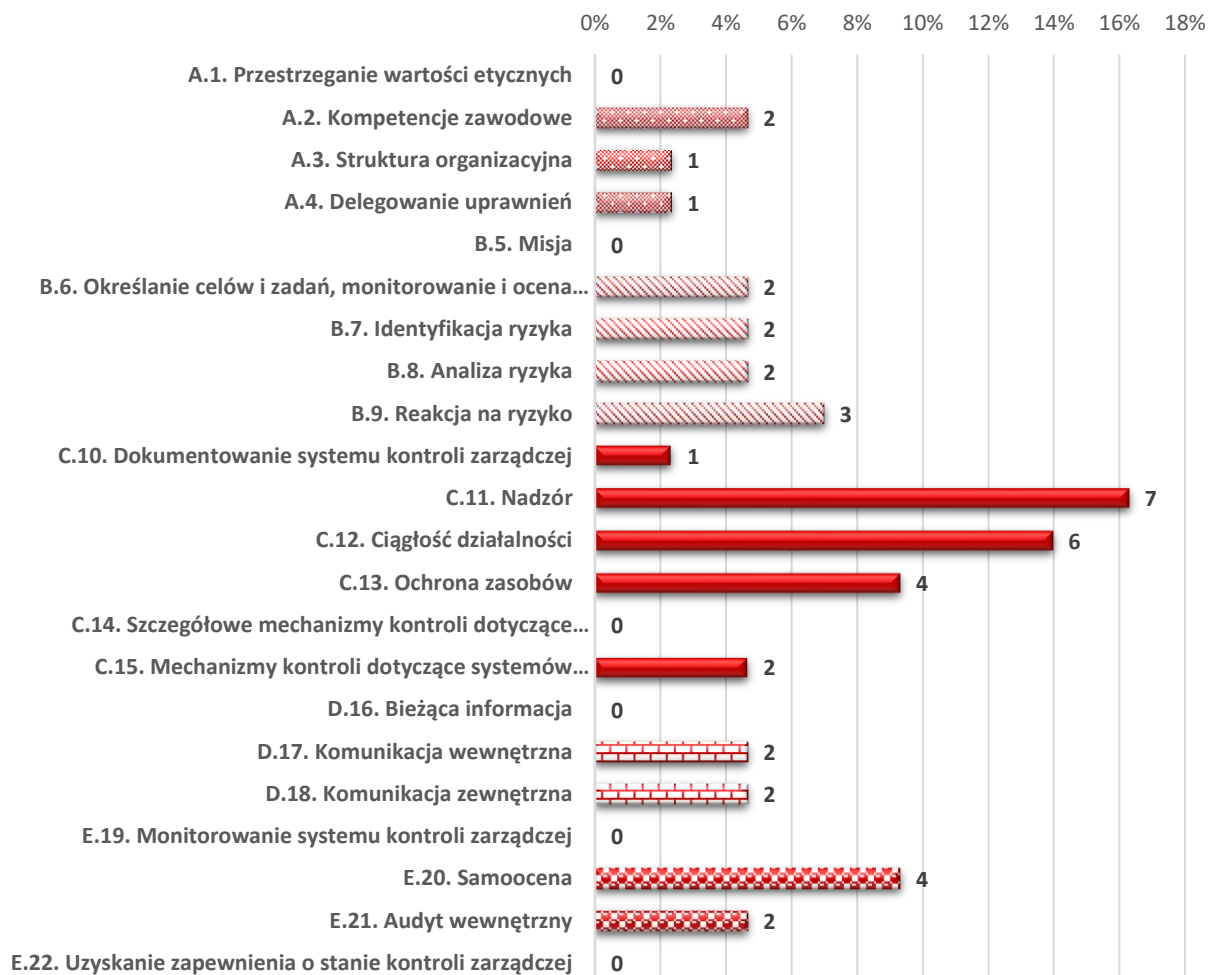
Wykres nr 4. Rodzaj obszaru, w którym komitety audytu zidentyfikowały słabości kontroli zarządczej

Wykres nr 5. Grupy standardów, w których komitety audytu zidentyfikowały słabości kontroli zarządczej w 2022 r.

Wykres nr 6. Standardy, w których komitety audytu zidentyfikowały słabości kontroli zarządczej w 2022 r.

7. W 2022 roku komitety audytu podejmowały się również **innych działań** związanych z funkcjonowaniem audytu wewnętrznego i kontroli zarządczej w poszczególnych działach administracji rządowej, niż wskazane powyżej. Dotyczyły one w szczególności: opiniowania sprawozdań z wykonania planu działalności, oświadczenia o stanie kontroli zarządczej dla działów, inicjowania szkoleń dla audytorów wewnętrznych, zapoznawania się z informacjami o postępach w realizacji planu działalności ministra, kluczowych ryzykach, wynikach samooceny. Ponadto komitety audytu analizowały wyniki ocen wewnętrznych i zewnętrznych komórek audytu wewnętrznego oraz omawiały problem wolnych wakatów na stanowiskach audytora wewnętrznego w jednostkach.

Organizacja pracy komitetów audytu

W 2022 roku łącznie odbyło się 67 posiedzeń komitetów audytu, a ich liczba w roku wahała się od 1 do 5 posiedzeń dla jednego komitetu.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat liczby posiedzeń komitetów audytu w poszczególnych ministerstwach.

Tabela nr 2. Liczba posiedzeń komitetów audytu w 2022 r.

Ministerstwa	Liczba posiedzeń
MAP	5
MEN¹	4
MEN²	4
MF	4
MFIPR	4
MI	2
MKiŚ	3
MKiDN	4
MON	5
MPRiPS	4
MRiT	3
MSiT	4
MSWiA	4
MRiRW	4
MSZ	4
MS	3
MZ	4
MC (KPRM)	2
razem	67

¹ Dane ze Sprawozdania z realizacji zadań Komitetu Audytu w roku 2022 dla działów administracji rządowej oświata i wychowanie.

² Dane ze Sprawozdania z realizacji zadań Komitetu Audytu w roku 2022 dla działów administracji rządowej szkolnictwo wyższe i nauka.

Składy poszczególnych komitetów audytu różniły się ilością powołanych członków. W 12 komitetach dokonano zmian składu osobowego w trakcie roku sprawozdawczego. Spośród wszystkich członków komitetów ponad połowę stanowili członkowie zależni (łącznie z przewodniczącym).

Poniższa tabela przedstawia liczbę członków komitetów audytu w poszczególnych ministerstwach.

Tabela nr 3. Składy komitetów audytu w 2022 r.

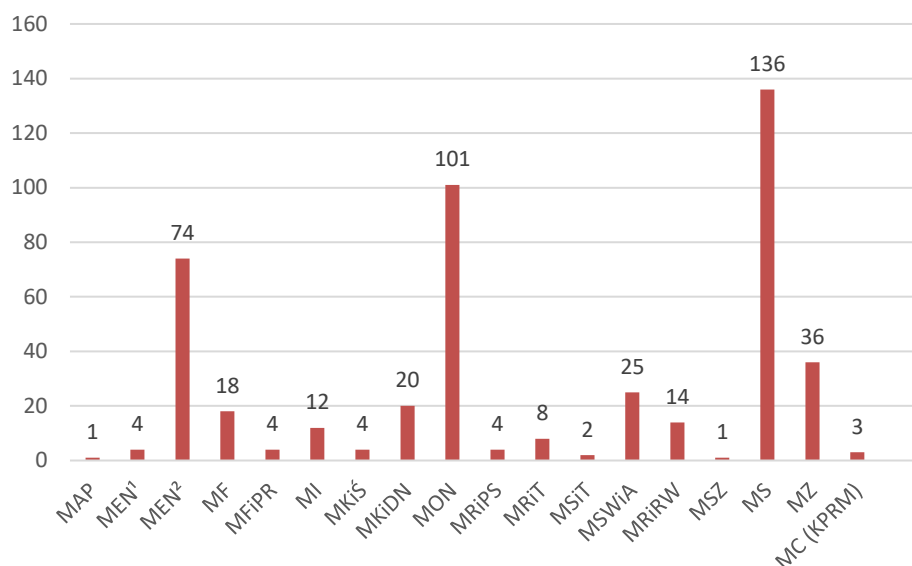
Ministerstwa	Liczba członków komitetów	Liczba członków zależnych (w tym przewodniczący komitetów audytu)	Liczba członków niezależnych
MAP	5	3	2
MEN¹	5	3	2
MEN²	6	3	3
MF	10	8	2
MFIPR	9	4	5
MI	5	3	2
MKiŚ	6	3	3
MKiDN	4	2	2
MON	7	4	3
MPRiPS	4	2	2
MRiT	5	3	2
MSiT	7	3	4
MSWiA	7	4	3
MRiRW	7	3	4
MSZ	3	1	2
MS	5	3	2
MZ	7	4	3
MC	4	2	2
razem	106	58	48

¹ Dane ze Sprawozdania z realizacji zadań Komitetu Audytu w roku 2022 dla działów administracji rządowej oświata i wychowanie.

² Dane ze Sprawozdania z realizacji zadań Komitetu Audytu w roku 2022 dla działów administracji rządowej szkolnictwo wyższe i nauka.

Wynagrodzenia dla członków niezależnych komitetów audytu w 2022 roku wyniosły łącznie 415 347,58 zł. Średnie wynagrodzenie członka niezależnego za udział w jednym posiedzeniu wynosiło 2 453,86 zł.

Wykres nr 7. Liczba jednostek objętych działaniami komitetów audytu powołanych przez ministrów kierujących działami administracji rządowej

¹ Dane ze Sprawozdania z realizacji zadań Komitetu Audytu w roku 2022 dla działów administracji rządowej oświata i wychowanie.

² Dane ze Sprawozdania z realizacji zadań Komitetu Audytu w roku 2022 dla działów administracji rządowej szkolnictwo wyższe i nauka.

Dodatkowo należy zauważyć, że w 27 jednostkach w działach rozpoczęto prowadzenie audytu wewnętrznego (zostały one wykazane przez 5 komitetów audytu). Natomiast 11 jednostek zobowiązanych do prowadzenia audytu wewnętrznego nie wywiązała się z tego obowiązku (zostały wykazane przez 5 komitetów audytu). Jako przyczyny nieprowadzenia audytu wewnętrznego wskazywano m.in. trwającą procedurę wyboru audytora oraz brak zainteresowanych audytorów podjęciem pracy na etacie w jednostce. Ponadto w sprawozdaniach dwóch komitetów audytu wskazane zostały 2 jednostki, które zaprzestały prowadzenia audytu wewnętrznego w roku sprawozdawczym w wyniku wygaśnięcia zobowiązania do jego prowadzenia.

Podsumowanie

W 2022 roku podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym działalność komitetów koncentrowała się przede wszystkim na analizowaniu dokumentów przedstawianych przez komórki audytu wewnętrznego – sprawozdaniach z realizacji planów audytu, zbiorczych wynikach ze sprawozdań z jednostek w dziale/działach, monitorowaniu realizacji zaleceń. Członkowie komitetów zapoznawali się z ryzykami, słabościami kontroli zarządczej zidentyfikowanymi w badanych obszarach oraz zaleceniami mającymi na celu eliminację nieprawidłowości lub wprowadzenie usprawnień. Ponadto część komitetów audytu wskazywała, że zapoznawała się i analizowała wyniki samooceny kontroli zarządczej oraz wyniki oceny wewnętrznej i zewnętrznej funkcji audytu wewnętrznego.

Liczba komitetów audytu, które realizowały swoje ustawowe zadania wyniosła 18, a ogólna liczba wszystkich członków komitetów audytu pozostała na dotychczasowym poziomie. Na uwagę zasługuje fakt, że w poprzednim okresie sprawozdawczym udział członków zależnych stanowił około 50% składu osobowego komitetów audytu, natomiast w 2022 roku było to już 55%. W 9 komitetach audytu członkowie zależni stanowili większość składu osobowego.

Sprawozdania z realizacji zadań komitetów audytu wskazują, że liczba komitetów audytu, które zrealizowały wszystkie zadania ustawowe pozostała na dotychczasowym poziomie. Priorytety do rocznych i strategicznych planów audytu na 2023 rok zostały wskazane przez 15 komitetów audytu. W poprzednim okresie sprawozdawczym wyznaczone zostały przez 17 komitetów. Liczba zgłoszonych priorytetów do rocznych i strategicznych planów audytu na 2023 rok była niższa niż w poprzednim okresie sprawozdawczym i wyniosła 37 (w poprzednim okresie 41). Zmalała liczba komitetów audytu, których priorytety zostały zrealizowane, było to 44% (w poprzednim okresie było to 63%). Znacząco natomiast wzrosła liczba komitetów, które swoje priorytety zrealizowały częściowo, w poprzednim okresie sprawozdawczym stanowiły one 26% obecnie stanowią 39%. Jako przyczynę częściowej realizacji priorytetów w przeważającej ilości przypadków wskazywano wolne wakaty na stanowisku audytora wewnętrznego. Na uwagę zasługuje fakt, że w 2022 roku ciągłość działania pojawiała się najczęściej w zgłaszanych przez komitety audytu priorytetach. Podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym wśród wskazywanych priorytetów powtarzał się obszar bezpieczeństwa informacji (w tym w szczególności cyberbezpieczeństwo i bezpieczeństwo danych osobowych). Komitety audytu określały również priorytety dotyczące przepływu informacji i komunikacji wewnątrz organizacji oraz efektywności wykorzystania zasobów.

Podkreślenia wymaga, że połowa komitetów audytu sygnalizowała istotne słabości kontroli zarządczej oraz planowała jej usprawnienie. Podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym największy procentowy udział miały słabości odnoszące się do mechanizmów kontrolnych (stanowiły 47% wszystkich zidentyfikowanych, z czego 16% odnosiło się, co standardu C.11 Nadzór).

Ponadto komitety audytu w 2022 roku angażowały się w analizowanie przedstawianych informacji, w tym o postępach w realizacji planu działalności ministra, kluczowych ryzykach, wynikach samooceny, opiniowały oświadczenia o stanie kontroli zarządczej oraz inicjowały szkolenia dla audytorów wewnętrznych. Dodatkowo kilka komitetów przygotowywało wskazówki do realizacji audytu wewnętrznego w obszarze priorytetowym w obsługiwanych działach administracji rządowej.